

4/97
cena 15,-
ZVAMENÍ DOBY

JAK ZABRÁNIT BANKROTU ŽIVOTA

ANEK
DO ČEHO
INVESTOVAT SÁM SEBE

JAK ZABRÁNIT BANKROTU ŽIVOTA

ANEŽ DO ČEHO INVESTOVAT SÁM SEBE

Archimédes hledal pevný bod, aby mohl pohnout zeměkouli. Dnes hledáme něco pevného, protože všim je pohnuto.

Padla banka, mého známého potkalo to neštěstí, že v ní měl uloženy peníze. Stalo se něco, na co jsme nebyli zvyklí a připravení – že i banka může zkrachovat. Lidská srdce se zachvěla. Čemu lze dnes vůbec věřit, když se – pro mnohé pilíř jistoty, banka – skácí? Lidé tam vložili víc než jen peníze. Vložili tam své naděje, touhy a očekávání. Nyní jsou bankrotáři. Prožívají ořes jistot.

Život plný nejistoty

Poněkud nepříjemně nám to připomíná, jak nejisté je vše na tomto světě. Otřásá to důvěrou lidí v cokoli, především však v druhé lidi. Co si pomyslet o člověku, který nastraží v igelitové tašce odjištěný granát, aby se náhodný nálezcce stal obětí výbuchu, jak k tomu došlo v Ostravě v prosinci 1996? O život tenkrát přišly dvě ženy. Asi za týden jsem něco nakupoval v papírnictví. Najednou – prásk – rána. Prodávačka vyjekla úlekem, lidé se přikrčili. Ne, bomba to nebyla, to jen děcku praskl nafukovací balonek. Do lidských srdcí však vstoupila nejistota a strach z ohrožení.

Soud vynesl rozsudek: „Stávka železničářů je nezákonná.“ Odborářský předák a poslanec senátu ale prohlásí: „To není pravda, mají na ni právo...“ Občanova jistota v právoplatnost soudního rozhodování dostává ránu. Kdo má vlastně pravdu? Kdo to ví?

Kdysi byly zdůrazňovány „životní jistoty“. I dnes se důchodci sdružují ve „Stranu důchodců za životní jistoty“. Bláhoví, může je někdo zajistit? Jistě, s pomocí státu nebo třeba my sami si můžeme zajistit například bydlení. Víme ale, na jak dlouho, když nevíme dne ani hodiny konce svého života? Můžeme mít zajištěný důchod, ale jak dlouho ho budeme brát, to neví nikdo. Můžeme mít zajištěnou lékařskou péči, ale život nám nezajistí nikdo.

Nejistota prostupuje všechny oblasti lidského života. Všechno nám přináší riziko. Manželství, děti... Nikdo neví, co rodičům připraví. Možná radost, anebo žal. Podnikání je nejisté, také zaměstnání je nejisté. A přece do toho člověk jde vždy znovu. Díky tomu, že výchozí motivací je emotivní, nikoli rozumová úvaha. „Protože láska vše očekává a má naději.“ (1 K 13)

Relativita

Během života však zjišťujeme, že základním údělem člověka je nejistota. I výsledky těch nejlepších snah jsou nejisté.

Prožil to i Einstein. V roce 1905 uveřejnil výsledky svých výpočtů – nový pohled na vesmír – teorii relativity. Podle ní neexistuje ve vesmíru absolutní čas, ten se mění podle rychlosti pozorovatele. Neexistuje absolutní přímka – prostor se zakřivuje. Toho se chopili novináři. Titulky v novinách hlásaly: „Nic není jisté, všechno je relativní.“ Relativitu změnili na relativismus. „Novináři vše mění v blábol...“ napsal zdrcený Einstein Maxi

*Dávejme si velký pozor na to, komu
budeme dopřávat sluchu a podle jakých
rad se budeme řídit.*

Bornovi, velkému fyzikovi. Relativisté tvrdili, že neexistuje vlastně nic absolutně pravdivého. Záleží jen na člověku, co za pravdivé považuje.

Einstein přitom věřil v objektivní pravdu, zákon a řád ve vesmíru. Proto ho také celý život hledal. Z jeho fyzikální teorie však udělali „mravní relativismus“. Byl z toho nešťastný. Na konci svého života říkal: „Měl jsem být raději hodinářem.“

Historie vědy ukazuje, že pokrok v poznání ničí naše jistoty. „Starověký Egyptán měl větší jistotu, co se týče vesmíru, než vzdělanec konce našeho století,“ říká Paul Johnson v knize Dějiny XX. století. Egyptán viděl jasně, že to, co psal velký Ptolemaios, je pravdivé. Země pevně jako deska stojí v prostoru a kolem se točí Slunce i planety. Jasně viděl, kde je nahoře a kde dole. Dnes víme nesrovnatelně více, nejen to, že se mýlil. Dobrat se jistoty o skutečném obrazu vesmíru je ale zase tak nekonečně vzdálené, jako je sám vesmír nekonečný.

Složitost fyzikálního světa, byť se jeví nekonečný, je ničím proti složitosti lidského jednání a lidské společnosti. Nositel Nobelovy ceny za fyziku, Luis W. Alvarez, řekl v r. 1948: „Fyzika je vlastně nejjednodušší ze všech věd... Jde-li však o daleko složitější systém, například o obyvatelstvo rozvojové země – jako je třeba Indie, neumí dosud nikdo určit, jaký způsob změny stávajících podmínek by byl pro její obyvatele nejlepší...“

Do čeho investovat

Kdo jen trochu zná dějiny našeho století, ovšem ví, že právě naopak – mnoho lidí podléhalo fascinující jistotě různých ideologů, kteří tvrdili se skálopevnou jistotou, že ví o té jediné správné cestě k světly zítřků. „Marxovo učení je věčné, protože je pravdivé,“ lze číst v jedné z mnoha publikací vydávaných v době nedávné. Celé národy mají

ovšem své trpké zkušenosti s těmi ideology, kteří tvrdili, že mají recept na totální změnu lidské společnosti v ráj pro všechny.

Takoví samozvaní zachránci lidstva jsou podobní rabimu z židovské anekdoty: K rabimu přišel muž o radu. „Rabi, chcípají mi slepice, co mám dělat?“ „No, udělej to a to,“ říká rabi. Po čase se muž objevil znovu. „Rabi, chcípely další.“ „Zkus udělat to a to...“ Za týden je muž zase u rabiho: „Zase chcípely dvě...“ Rabi na to: „Je třeba, abys udělal ještě toto...“ Po několika dnech stojí nešťastný muž opět před rabim: „Rabi, chcípely další,“ praví mu smutně. „A máš ještě nějaké slepice?“ ptá se rabi. „Ne,“ hlesne muž. „To je škoda. Já mám pro tebe ještě tolik dobrých rad,“ praví rabi.

Dávejme si velký pozor na to, komu budeme dopřávat sluchu a podle jakých rad se budeme řídit. „Česká banka dávala největší úrok, tak jsem tam na radu svých známých dal všechny své úspory. Teď jsem přišel o všechno. Je to hrůza,“ stěžoval si mi onen oklamáný muž.

Na konci života nepůjde o naše bankovní konto (snad jen dědicům), ale o to, v čem jsme našli smysl své existence.

Skutečné hodnoty

Kolem nás jsou tisíce zklamaných lidí. Ne bankou, jsou to bankrotáři života. Tomu, čemu věřili, obětovali i část svého života, a nyní se to ukázalo být bludnou cestou. Otázka zní, kam investovat. Do čeho, do koho vložit své úsilí, naděje a očekávání?

Potřebujeme místo, kde se cítíme dobře, kde obnovujeme své síly, kde se občerstvují naše city, naše duše. Je to domov. Bez rodiny se člověk chvěje ve studeném vesmíru. Tam investujme: Svůj čas, svou pozornost i zájem.

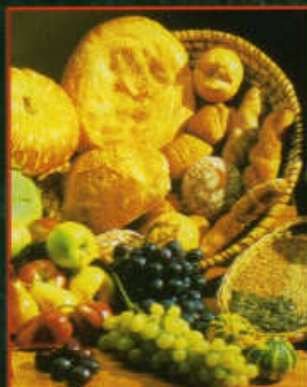
Matka říká synkovi: „Vojtíšku, táta ti slíbil společný výlet, ale má důležité jednání ve firmě, nemohl přijít. Tu máš pět stovek, kup si něco.“ Zklamaný chlapec ale odpověděl: „Já nechci peníze, já chci tatínka.“

Pokračování na straně 31

**Znamení doby
vstupuje do svého
30. ročníku**

Rozhovor s jeho
prvním
šéfredaktorem
Jiřím Drejnarem
str. 9

**Olympiáda
zdravé výživy**

To i ono
ze světového
kongresu o výživě

str. 15

**Příběhy, které
píše život
Mariana**

str. 20

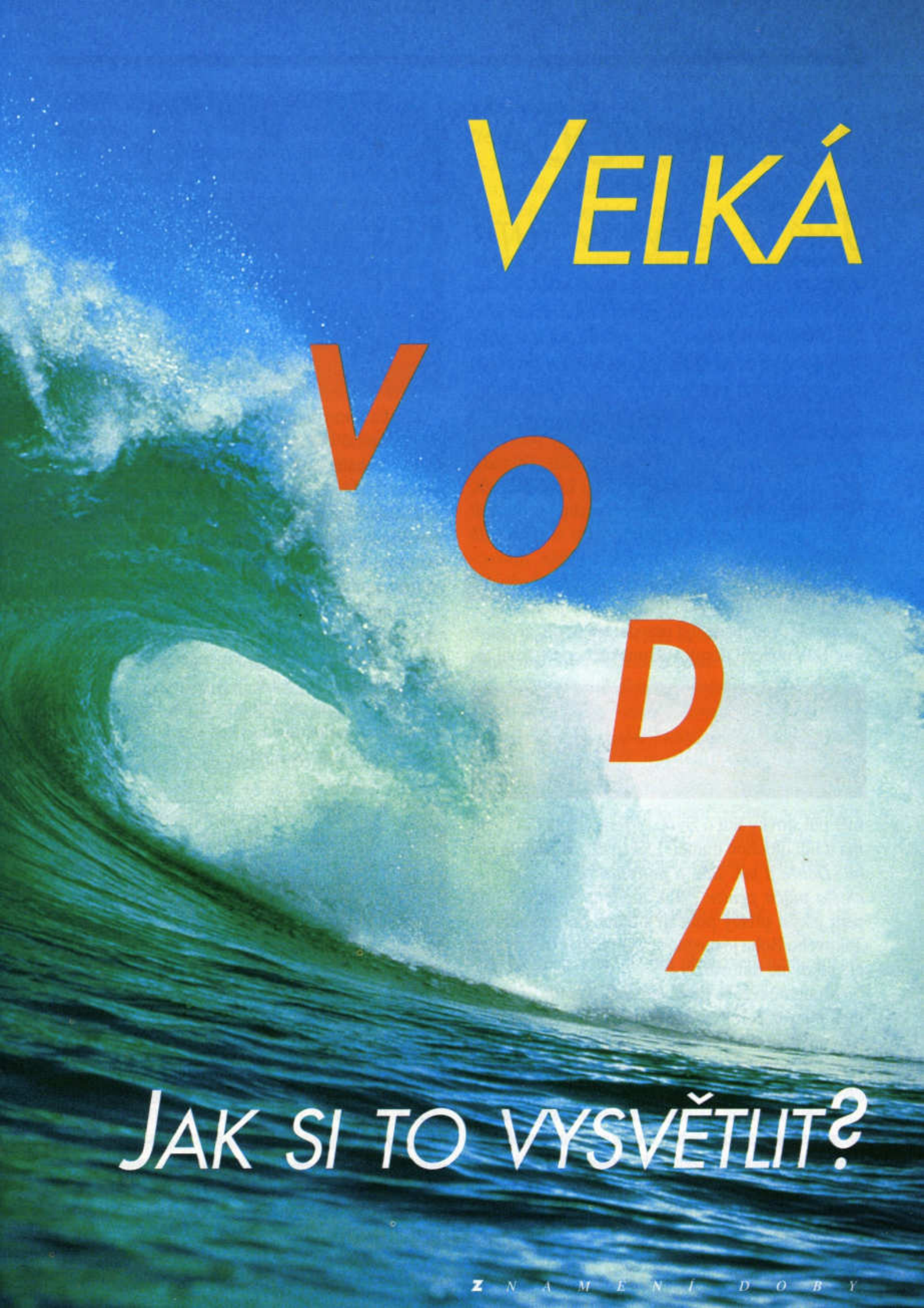

**Kronika
20. století
Neklid před
bouří
(1930-1939)**

str. 24

ZNAMENÍ DOBY - křesťanský pohled na svět. Ročník 29, číslo 4/1997. Vydává a objednávky přijímá Advent-Orion s. r. o., vydavatelství a nakladatelství, Roztocká 5, 160 00 Praha 6 - Sedlec, tel. objednávky 325528, redakce 90034532, fax 325165. Šéfredaktor Ing. Peter Polaško. Jazyková redakce Ivo Racek. Tiskne Naše vojsko Praha. Vychází čtyřikrát ročně. Cena jednoho výtisku Kč 15,-. Nevyžádané příspěvky se nevracejí. Registrační značka MK ČR F 5077. ISSN 0231-6439. Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha čj. nov. 5094/95 ze dne 3. 2. 1995.

S napětím jsme každý den sledovali zprávy o tom, jak povodňová vlna zaplavuje vesnice a města. Záběry kamery nám přinášely z postižených oblastí obrazy hrůzy a zkázy. Příběhy, které vyprávěli postižení lidé, byly plné zoufalství. Kdo za to může? Jak si máme, jako věřící lidé, takové pohromy vysvětlit?

VELKÁ VO D A

JAK SI TO VYSVĚTLIT?

VELKÁ VODA

JAK SI TO VYSVĚTLIT?

Možná vysvětlení

Věřící lidé se často přiklání k vysvětlení, že pohromy chápou jako Boží soudy a tresty. Takto jednoznačně to chápe např. Basilea Schlinková, autorka řady křesťanských spisků, když popisuje pohromy, které postihly Spojené státy a Austrálii. Důvody, proč Bůh trestá, jsou vždy po ruce. Lidé jsou zlí, bezbožní a nemravní. Ke zdůvodňování nedávných záplav jsem slyšel uvádět také pýchu vlády a celé společnosti na úspěchy, kterých dosáhla. Společnost nadřadila materiální hodnoty nad duchovní a nyní poznává, jak jsou tyto hodnoty pomíjivé.

To všechno může být pravda, ale tvrdit, že proto Pán Bůh pobořil domy v Troubkách a připravil té-

Bible nám představuje Boha jako dobrého, laskavého a milosrdného Otce všech.

měř půl stovky lidí o život...? Tento model myšlení má u lidí dlouhou tradici. „Sousedka si zlomila nohu! Dobře jí tak. Bůh ji potrestal za to, že mi nechtěla půjčit peníze.“ Tak ale Bůh nejedná. Bůh není jakýsi přísný policajt s dlouhým pendrekem. Takového Boha je možné se bát nebo ho nenávidět, ale nikdy ne milovat.

Moderní svět se již dívá jinak. Nevidí v přírodních pohromách Boží tresty, dívá se na ně jako na jevy přírody, s kterými je třeba počítat a nějak se s nimi vypořádat. Jeví se nám to jako rozumné a logické pojetí věci.

Mohou se však s tímto stanoviskem stoprocentně ztotožnit i věřící lidé? Uvědomujeme si, že ze scény dění jaksi zmizel Bůh, Stvořitel a Pán vesmíru? Lidé sice již neproklínají Boha za to, co na ně seslal, ale také ho již nepovažují za pána přírody.

Deisté si tento problém vyřešili tvrzením, že Bůh sice stvořil náš svět, ale pak se o něj již nestará, ponechává ho napospas přírodním zákonům... Co na to říct? Je to jako spadnout z deště pod okap. Může takovýto lhostejný Bůh někomu zaimponovat? Proč se zajímat o Boha, kterému na mně nezáleží? Je takový pohled na Boha skutečně pohledem Bible?

Biblický pohled

Jak to tedy je? Bible nám nepřináší jednoznačnou odpověď na náš problém, ale z toho, co v ní čteme, můžeme konstatovat:

1. Bůh opravdu několikrát různými pohromami káral a trestal lidi (potopa, Sodoma a Gomora, vyhlazení kanánských národů, tresty, které přišly na Izrael...).

2. Bůh jako svrchovaný pán nebe a země nese samozřejmě odpovědnost za vše, co se v jeho panství děje. Bůh se této odpovědnosti také nezříká, protože prohlašuje: „Což neprodávají pět vrabců za dva haléře? A přece ani jeden z nich není zapomenut před Bohem. Ano i vlasy na vaší hlavě jsou všechny spočteny. Nebojte se, máte větší cenu než mnoho vrabců.“ (L 12,6.7)

3. Bible nám představuje Boha jako dobrého, laskavého a milosrdného Otce všech. Bůh je láska a láska bližnímu zle neučiní.

4. „Každý dobrý dar a každé dokonalé obdarování je shůry, sestupuje od Otce nebeských světél. U něho není proměny ani střídání světla a stínu.“ (Jk 1,17)

FOTO ARCHIV

Je možné nalézt soulad mezi těmito informacemi? Bible nám představuje náš svět jako velké bojiště dvou mocností. To je fakt, na který nesmíme zapomínat. Není tu jen Bůh, ale je tu i jeho odpůrce – satan. Naše země je prostorem, který mu byl dán, aby mohl zjevit své dílo. Dnes je jeho pravá tvář odhalena, a tak usiluje strhnout i ostatní do zkázy. Zde je třeba hledat viníka...

Problém je však daleko složitější. Uvedu pět bodů, které je třeba vzít vždy do úvahy:

1. Tak jako je nesmyslné vidět v každém neštěstí Boží trest, je stejně pochybné za vším vidět ďábla.

2. Častěji než Boží prst či ďáblovu kopyto můžeme v událostech, které se dějí kolem nás, spatřovat naplnění zákona „setby a žně“ – zákona „příčiny a důsledku“. Špatné jednání přináší špatné důsledky. I člověk nese svoji odpovědnost.

3. Důsledky se neprojeví většinou hned, ale až se naplní „míra nepravosti“. Mnohdy to bývá až třetí či čtvrtá generace (Ex 20,5.6). To je patrné i z dějin izraelského národa, Ninive... Ten princip funguje i dnes.

4. O tom, že mnohá neštěstí jsou přímým dílem satana, svědčí příběh Jobův (Jb 1,9-20).

5. Musíme konstatovat, že Bůh opravdu dopouští, ale nikdy neopouští! Utrpení a soužení proto nemusí být ztrátou, ale může být ziskem (Ř 8,28). Job po proslém utrpení prohlašuje: „Jen z doslechu o tobě jsem slýchal, teď však jsem tě spatřil vlastním okem.“ (Jb 42,5) Teprve utrpení a bolest nám mohou ukázat pravé hodnoty a smysl života.

Ježíšův příklad

Zřejmě lépe než shrnutí poslouží příklad Pána Ježíše, jak on sám podobný problém řešil (L 13,1-9):

„V té době lidé přinesli Ježíšovi zprávu, že Pilát dal pobít galilejské poutníky, zrovna když obětovali. Ježíš na to řekl: 'Myslíte si, že ti, které zavraždili, byli horšími hříšníky než ostatní obyvatelé Galileje? Ne, nebyli. Ať je vám to výstrahou: Smrt čeká na každého z vás, a potom bude pozdě litovat svých hříchů. Anebo těch osmnáct, na které se zřítila věž v Siloe; ti také nebyli horší než druzí lidé

Boží soud jednou opravdu přijde. Bude vyfáto všechno zlé, ale nyní je ještě čas milosti. Bůh dosud usiluje o to, aby nikdo nezahynul, aby všichni mohli dosáhnout spásy.

v Jeruzalémě. Když však nebudete litovat svých zlých činů, i vás čeká Boží soud.'

Ježíš pak vyprávěl toto podobení. 'Jeden muž si vypěstoval na své vinici fíkovník. Když přišel čas sklizně, hledal na něm ovoce, avšak marně. Řekl vinaři: >Podívej, už třetí rok čekám na ovoce z tohoto fíkovníku, ale nic nerodí. Poraž ho, jenom tu překáží.< Vinař se přimlouval: >Pane, ponech ho ještě jeden rok. Zkypřím mu a pohnojím půdu, snad přece bude rodit. Když na něm ani příští rok nic nebude, dáš ho porazit.<'“

Naučení z příkladu je jednoznačné, dá se shrnout do tří bodů:

1. Neštěstí, která na lidi přicházejí, není možné chápat jako Boží tresty za jejich hříchy.

2. Každá taková událost by však měla být pro nás aktuální výzvou k pokání. Nikdo neví, co ho může potkat zítra.

3. Boží soud jednou opravdu přijde. Bude vyfáto všechno zlé, ale nyní je ještě čas milosti. Bůh dosud usiluje o to, aby nikdo nezahynul, aby všichni mohli dosáhnout spásy. Proto „čistí, okopává a zalévá“.

JIRÍ VESELÝ

CO NÁS MOHLO LÉTO NAUČIT...

„Až přijde Syn člověka, bude to jak za dnů Noé: Jako tehdy před potopou hodovali a pili, ženili se a vdávaly až do dne, kdy Noe vešel do korábu, a nic nepoznali, až přišla potopa a zachvátila všechny – takový bude i příchod Syna člověka.“ (Mt 24,37-39)

Myslím, že po letošním létě lépe rozumíme lidem, kteří přežili potopu. Zakusili jsme stavy obav a úzkosti, když několik dnů pršelo, voda na řekách stoupala, až zatopila ulice, zahrady i celé domy. Při potopě pršelo 40 dní a nocí a voda zaplavila nejen údolí, ale i nejvyšší hory. To, co nás spojuje s lidmi před potopou, je nevíra, že by něco takového mohlo přijít. Když jsem se den před velkými záplavami projížděl na kole ulicemi Otrokovic, bylo na cestách asi půl metru vody. Sluníčko svítilo a zdálo se, že už nic horšího nemůže přijít. Policie vybízela k evakuaci, ale mnohým se to zdálo zbytečné. V noci pak přišla přívalová vlna a zaplavila město do výše 2-3 metrů. Nikdo tomu nevěřil, a přece to přišlo.

Letošní záplavy nám ukázaly, že člověk může přijít o všechno, co léta budoval a na čem si zakládal. Ve věcech jistotu nenalezne.

Říká se, že záplavy, které přišly, přinesly stoletou vodu. Někteří dokonce tvrdí, že to byla voda stopadesátiletá. To je něco, co přesahuje zkušenost jednoho lidského života, ale nezažili to ani naši rodiče a prarodiče. Proto se nám zdá, že to, co se nestalo, se ani stát nemůže. Druhý příchod Pána Ježíše, to tu také ještě nebylo. Přesahuje to zkušenost

celého lidstva. Proto i tato skutečnost se zdá lidem neuvěřitelná.

Uvědomme si také, že potopa nepřišla bez varování. Noe je v 2 Pt 2,5 nazván „kazatelem spravedlnosti“, neboť Bůh skrze něho varoval lidstvo. „Každý úder kladivem při stavbě archy byl pro lid svědectvím.“ (Ellen Whiteová) Lidé se smáli, a když přišla potopa, byli zaskočení. Podobná situace se opakovala i při letošních záplavách: Když byli lidé vybízeni, aby opustili své domovy, mnozí to odmítli. Když přišla povodeň, říkali: „Proč nás někdo nevaroval?“ Ježíš řekl: „Takový bude i příchod Syna člověka.“

Letošní záplavy nám ukázaly, že člověk může přijít o všechno, co léta budoval a na čem si zakládal. Ve věcech jistotu nenalezne. Je něco, o co člověk nemůže přijít a na co se může spolehnout? V době Noeho bylo důležité být v korábu. Vše ostatní ztratilo smysl. Co je důležité dnes? Na co se můžeme spolehnout? O Noem čteme, že to byl muž spravedlivý a bezúhonný (Gn 6,9). Jeho záchrana

FOTO ARCHIV

byla ale v tom, že „našel u Hospodina milost“ (Gn 6,8). Tato Boží milost se nám zjevila v Ježíši Kristu. Statečnější lidé říkali po záplavách, když vynášeli zničené věci z domu: „Když nejde o život, nejde o nic.“ Kdy jde ale o život? Apoštol Jan napsal: „Kdo má Syna, má život; kdo nemá Syna Božího, nemá život.“ (1 J 5,12) A tak jde vlastně o to, abychom i my, tak jako Noe, našli milost u Hospodina, abychom ji přijali a začali poslušně stavět koráb naší víry, našeho života, abychom se naučili rozeznávat pravé životní hodnoty. I těžké chvíle a ztráty mají svou cenu, jestliže se z nich poučíme.

PETR KRYNSKÝ

FOTO ARCHIV

ČASOPIS ZNAMENÍ DOBY VSTUPUJE DO SVÉHO 30. ROČNÍKU

Rozhovor s jeho prvním šéfredaktorem Jiřím Drejnarem

Jak vznikl nápad vydávat časopis Znamení doby? S jakým záměrem jste ho začali vydávat? Jak se ho prakticky podařilo „rozjet“? Proč byl pojmenován zrovna „Znamení doby“?

Nápad zde byl dlouho, ale chyběla možnost. Ta přišla až s uvolněním politické situace v roce 1968. Poslední časopis Církve adventistů sedmého dne vydávala před 2. světovou válkou, takže po třiceti letech se opět objevila možnost prezentovat se novým periodikem.

„Rozjezdy“ časopisu byly ve skutečnosti dva. Ten první se realizoval někdy v červnu 1968. Tehdy jsem byl vedením církve pověřen jeho vydáváním. Připravil jsem rukopis prvního čísla – z velké části překladem článků ze zahraničních časopisů – navštívil řadu tiskáren, až jsem uspěl v Liberci, a tak v srpnu bylo první číslo na světě. To jsme ovšem museli na řadu měsíců nechat ležet ve skladu, protože nás čekal „rozjezd“ druhý. Registrace provedená před srpnovými událostmi roku 1968 byla prohlášena za neplatnou a my jsme museli žádat o registraci novou. Tu jsme teprve po nesčetných průtazích a jednáních s úřady dostali až v polovině roku 1969.

A proč jsme časopisu dali název „Znamení doby“? V angličtině vydávala církev „Signs of the Times“, v němčině „Zeichen der Zeit“, v polštině

„Znaki Czasu“, a tak jsme se zařadili pod stejnou korouhev. Tento název plně odpovídal našemu chápání současné světové situace z pohledu biblických proroctví.

Jaké bylo první obsazení redakce? Kolik lidí se podílelo na přípravě časopisu?

V té době byla redakce časopisu součástí publikačního oddělení církve. Časopis byl jen jedním z celé řady publikací. V letech 1968 až 1972 jsem všech

Nápad zde byl dlouho, ale chyběla možnost. Ta přišla až s uvolněním politické situace v roce 1968.

nu práci musel zastat sám. Protože ústředí církve bylo tehdy stísněno ve čtyřech malých místnostech v pražské Londýnské ulici, neměl jsem zpočátku ani vlastní stůl – natož kancelář. V té době jsem se snažil získávat přispěvatele a překladatele. Od roku 1972 jsme na všechnu publikační práci byli již dva, a na přechodnou dobu asi jednoho roku tři. V té době jsme již získali podkrovní místnost, kterou jsme si upravili pro kancelář redakce.

S jakými problémy jste se na začátku potýkali?

Jak jsem se již zmínil, velkým problémem bylo získání povolení. Když jsme po téměř jednom roce dostali registraci, nastal problém druhý. Byl to tiskový dohled normalizátorů. Potýkal jsem se s neustálými výtkami ohledně formátu časopisu, kvality papíru (byl tištěn na křídovém papíře), barevnosti tisku (místo barevného tisku žádali jen černý). Trnem v oku jim byly i některé rubriky, jako např. „My a naše děti“, „Tělo – chrám ducha“ a jiné. Ty podle názoru cenzorů nepatřily do náboženského časopisu.

Vzpomeneš si ještě na první ohlasy čtenářů? Jaké typy článků se u nich setkávaly s největším ohlasem?

V církvi zavládlo všeobecné nadšení, že máme vlastní časopis. Myslím, že v tehdejší době – a ve srovnání i s nenáboženskými časopisy – Znamení doby vybočovalo z obvyklé formy časopisů: vydávali jsme ho v barevné úpravě a na křídovém papíře. Zájem a ohlas čtenářů byl pro nás dokladem, že Znamení doby se těší jejich velké přízni. Časopis neodebírali pouze členové církve. Vycházel v úředně omezeném nákladu dvanácti tisíc výtisků a každé číslo bylo ihned po vydání rozebráno.

Pokud jde o jednotlivé články a rubriky, pak mohu těžko říci, co se setkávalo s největším ohlasem. Více jsem sledoval ohlas na časopis jako celek. Při tvoření každého čísla jsem myslel na to, že jen málo čtenářů přečte časopis celý. To platí pro všechny časopisy. Časopis přitahuje čtenáře proto, že v něm najde „něco pro sebe“. A právě pro svoje téma si časopis především kupuje. Proto jsem se snažil, aby Znamení doby mělo pestrou paletu rubrik s různou tematikou, ve kterých by si každý našel to svoje.

Jak vzpomínáš na léta práce v redakci a co ti dala?

Byla to doba, kdy jsme pracovali pod neustálým časovým tlakem a ve stálém vzruchu. Časový tlak byl dán tím, že jsme s nedostatečným počtem pracovníků museli vedle ostatní publikační práce dodržovat termíny uzávěrek časopisu, a o vzrušení se trvale staral bdělý dozor normalizátorů. Pracovali jsme však s nadšením a svou práci jsme milovali.

Zrození každého čísla jsme brali jako malý zázrak. Odměnou nám byl ohlas čtenářů.

Myslíš si, že se čtenář Znamení doby v průběhu těch třiceti let změnil? Kdybys byl dnes redaktorem Znamení doby, jak by vypadalo? V čem by se lišilo od toho, které dnes čtenáři dostávají do rukou?

Myslím si, že se lidé v podstatě nezměnili. Změnila se jen doba a prostředí, ve kterém žijeme.

A jak by Znamení doby vypadalo, kdybys byl dnes redaktorem? Asi bych se orientoval na otázky, kterými se dnes lidé zabývají, a především bych musel myslet na to, že žijeme v době „inflace slova“. Dnes je k dostání celá řada podobných časopisů, a tak by čtenář ve Znamení doby musel najít to, co v jiných časopisech není tak dominantní.

V minulých desetiletích lidé sesadili Boha z trůnu a středem zájmu se stal člověk se svými problémy. Proto ve většině nábožensky zaměřených časopisů a knih – a křesťanská literatura vůbec není výjimkou – se dnes píše o tom, jak budovat osobnost, jak působit na lidi a vycházet s nimi, jak pracovat v církvi, jak rozvíjet víru, jak zdravě a pozi-

*Myslím si, že se lidé v podstatě nezměnili.
Změnila se jen doba a prostředí,
ve kterém žijeme.*

tivně žít – což je mimo jiné hlavní téma hnutí New Age. Zcela určitě bych vzal v úvahu, že lidé dnes buď vůbec neznají Boha, anebo na něho mají zkreslený názor. Proto bych se snažil přiblížit jim jeho prvořadé vlastnosti – lásku a svatost. Přál bych si, aby čtenáři poznali, jak je Bůh miluje, co pro jejich záchranu vykonal a jak chce v jejich životě působit.

Obraťme list: Čemu se věnuješ dnes?

Před 18 roky jsem začal spolupracovat s IBS – International Bible Society (Mezinárodní biblickou společností). Deset let jsme pracovali na překladu Nového zákona, který vyšel pod názvem Slovo na cestu. Od roku 1990 jsem byl odpovědný za čin-

nost IBS v bývalém Československu. Po rozdělení státu jsem se stal ředitelem IBS pro Českou republiku.

Proč se IBS věnuje právě parafrázovaným překladům Bible?

IBS nevydává pouze parafrázované překlady Bible. Vždyť dnes nejužívanější anglický překlad New International Version (NIV) vydala naše biblická společnost. V překladatelské práci sledujeme co největší srozumitelnost textu, aby se Bible stala přitažlivou knihou pro co nejvíce lidí.

V naší zemi, kde jsou lidé téměř 50 let odtrženi od křesťanství a Bible, se v překladatelské práci snažíme o maximální srozumitelnost textu. Při sledo-

Lidé dnes buď vůbec neznají Boha, anebo na něho mají zkreslený názor. Proto bych se snažil přiblížit jim jeho prvořadě vlastnosti – lásku a svatost.

vání tohoto cíle se pochopitelně nevyhneme tomu, co lze nazvat parafrází. Naše publikace mají lidem sloužit jako texty pro první kontakt s Biblií.

Jakým způsobem pracuje IBS? Kde se může „běžný smrtelník“ setkat s její produkcí?

IBS se od svého počátku v roce 1809 snaží dát Bibli do rukou těm lidem, kteří by po ní sami nikdy nesáhli. Buď k ní mají neopodstatněné předsudky, nebo nepoznali její skutečnou hodnotu, anebo nemají peníze na její zakoupení. Proto ji dnes ve všech zemích bývalého východního bloku šíříme ve školách, dětských domovech, věznicích, armádě... V současné době máme na seznamu 49 skupin lidské společnosti, na které se v celosvětové práci zaměříme.

V České republice jsme zdarma rozdali více než 22 000 výtisků do škol, kde ji učitelé používají při výuce občanské nauky a dějepisu. Pro učitele pořádáme semináře a na jejich žádost jsme vydali metodickou příručku „Jak ve škole pracovat s Biblií“.

Již třetím rokem realizujeme ve školách projekt nazvaný MANA-MINI-BIBLE. Každý školní rok vybereme okresy, kde prostřednictvím školských úřadů zadáme do škol řadu biblických příběhů, které učitelé čtou dětem při výtvarné výchově. Děti pak podle těchto příběhů malují obrázky, z nichž nejlepší nám školské úřady předají – v průměru kolem 200 prací z každého okresu. Pro tyto okresy pak každý rok vytiskneme dětskou MINI-BIBLI, která je zčásti ilustrována jejich kresbami. Potom všichni školáci v okrese tuto publikaci dostanou darem.

Na druhou část otázky jsem již částečně odpověděl. Publikace rozdáváme těm, pro které je vydáváme. A pokud má někdo zájem o naše knihy, může si je objednat přímo na adrese IBS, případně je dostane v některém z vybraných křesťanských knihkupectví.

Co připravuješ v těchto dnech a měsících?

IBS se nezaměřuje pouze na vydavatelskou práci. Hlavním motivem pro všechnu naši činnost je evangelizace. Proto jsme v posledních letech na celém světě odstartovali projekt „Buď světlo!“ Pořádáme semináře, které mají název „Jak se stát nakazlivým křesťanem“. Jejich cílem je přivést lidi do užšího vztahu s Biblií a probudit je k živému následování Krista.

V oblasti publikací vydáváme na pokračování edici „Průvodce životem“, která je překladem velice oblíbené a rozšířené „Life Application Bible“ (Bible s poznámkami pro denní život). Připravujeme další vydání Nového zákona, pracujeme na překladu Starého zákona, vydáváme publikace pro vězně, pro lidi postižené přírodními katastrofami – a samozřejmě i materiály pro zmíněné semináře.

Mohu-li na závěr definovat smysl naší práce, pak budu citovat heslo, se kterým chce IBS překročit rok 2000: „Buď světlo!“ Žijeme v době, kdy se vrchovatě naplnilo Izajášovo proroctví: „Hle, temnota přikrývá zemi, soumrak národy.“

Temnota nemůže existovat tam, kde se objeví světlo. Světlem pro tento svět je Ježíš Kristus a jeho slovo, Bible. Proto si přejeme, aby prostřednictvím lidí toto světlo na celém světě zazářilo a potlačilo tmu.

OTÁZKY KLADL PETER POLAŠKO

Lidská bída nám brání vnímat řád

Bída. Krátké slovo, které se vztahuje ke všem oblastem našeho života. Všechno má svou stinnou stránku, nic není dokonalé. A bída života samotného je i v tom, že končí. Židovský básník, král David, říká, že žijeme jen sedmdesát, osmdesát let a to, co v nich převládá, je trápení a bída. Protože je na světě mnoho bídy a smutku, zdá se nám nemožné, že by existoval nějaký řád, nějaké zákonitosti.

Všechny lidi potkává něco těžkého. Nemusí to být tělesné postižení. Trápením je často nenaplnění některé základní potřeby.

Bída mého osobního života

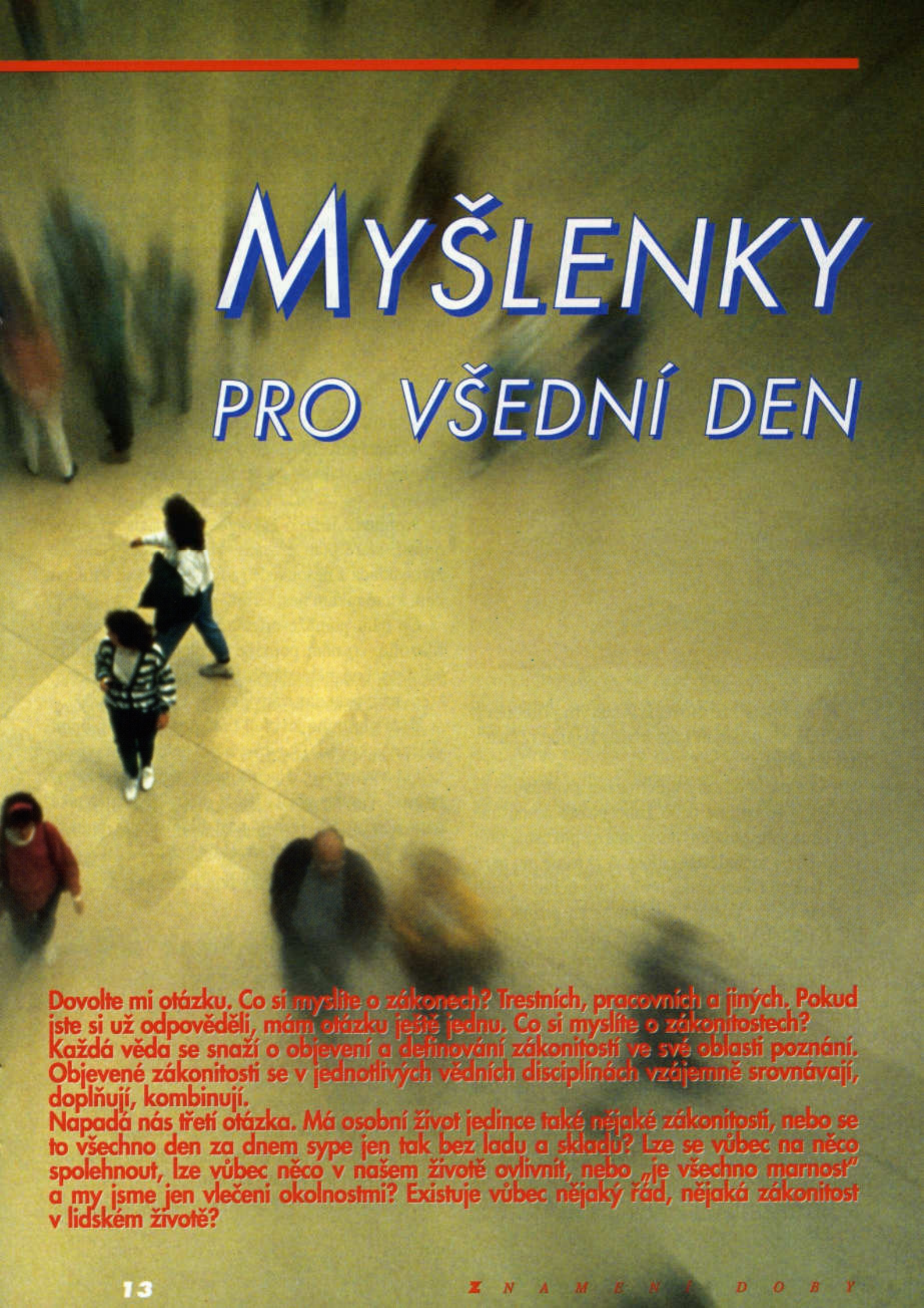
Jedna z našich největších potřeb je žít s druhými lidmi, mít se komu dívat do tváře, komu se svěřit, na koho se spolehnout. A tady dostáváme mnoho políčků. Trpíme. Bolí to.

Jenže někdy trpí jiní kvůli nám. Často je nechápeme. I na nás někdy „lpí stín vraždy, že jsme zabíjeli chvíle jejich rozletu“. Ucukli jsme, když nás nejvíc potřebovali. To je bolí.

A když jsme všichni takoví bolaví a od dětství máme nenaplněné touhy (psychoanalýza už zapustila kořeny do sebepojetí civilizovaných lidí planety), tak to buď všechno nevydržíme a onemocníme na duši, anebo nám prostě ztvdne srdce a na duši vyrostou neproniknutelný krunýř.

Myslím, že je dobré dovolit bolesti, aby bolela. Ona zatím má totiž na světě místo. Nedělejme vždy statečné, dovolme si plakat. Dovolme si zlobit se.

FOTO MICHAEL PHOTOBANK

MYŠLENKY PRO VŠEDNÍ DEN

Dovolte mi otázku. Co si myslíte o zákonech? Trestních, pracovních a jiných. Pokud jste si už odpověděli, mám otázku ještě jednu. Co si myslíte o zákonitostech?

Každá věda se snaží o objevení a definování zákonitostí ve své oblasti poznání. Objevené zákonitosti se v jednotlivých vědních disciplínách vzájemně srovnávají, doplňují, kombinují.

Napadá nás třetí otázka. Má osobní život jedince také nějaké zákonitosti, nebo se to všechno den za dnem sype jen tak bez ladu a skladu? Lze se vůbec na něco spolehnout, lze vůbec něco v našem životě ovlivnit, nebo „je všechno marnost“ a my jsme jen vlečení okolnostmi? Existuje vůbec nějaký řád, nějaká zákonitost v lidském životě?

Navzdory lidské bídě

Ale nezůstaňme jen u toho. Ať už jsme plakali, nebo se zlobili, nezavřeme druhým dveře. Nemůžeme říct, že to nebolelo, nerozčílilo, přesto ale – chtějme obnovit důvěru. Opuštění se nediskutuje. Začneme znovu. (Jinak, když neodpustíme, udělá se nám krunýř na duši, budeme tvrdí a necitelní. Nebo to neuneseme a duše začne churavět.)

Ten druhý člověk, který nám ublížil, je hříšný, jistě, ale je také Bohem milovaný. I on svádí obdobné boje jako my. I jeho bolí křivda, neuznání... Křesťané vždy věřili, že v bližním potkávají Ježíše Krista.

Myslím, že je dobré dovolit bolesti, aby bolela. Ona zatím má totiž na světě místo. Nedělejme vždy statečné, dovolme si plakat. Dovolme si zlobit se.

Přiznejme si, že člověka, s kterým příliš nevycházíme, se většinou také trošku bojíme. Zkusme následující.

Dodejme si odvahy, otevřme oči a vnímejme toho, koho se bojíme nebo koho prostě nesnášíme. A s těma stále otevřenýma očima se pokusme přijít na to, co by mu udělalo radost. A zkusme mu tu radost udělat. (Neokázale, možná ani nemusí vědět, kdo mu radost udělal.) Snažme se jej poznat ještě víc a udělejme mu radost ještě jednou. I on totiž žije na tomhle bídném světě a důvod k opravdové radosti je pro něj jako dar z jiného světa, jako malý projev milosti. Snad ta radost uvolní i jeho strach, který ho vede k útokům. – Pokus můžeme provádět i na dalších bližních.

K začátku „pokusu“ jsme řekli: Dodejme si odvahu. Ale co když už „jedeme nadoraz“ a nemáme nejmenší představu, kde bychom k takovému pokusu odvahu vzali? (Je zákonité, že sílu musíme odněkud brát.) Podívejme se na někoho, kdo to zkusil. Ten příklad nám hodně pomůže.

Čtete někdy Nový zákon, evangelia, Kristův životopis? Zkuste ho číst s touto myšlenkou: Kde všude a jak Ježíš nachází odpověď, co by člověku udělalo radost? A jak mu tento důvod k radosti dává? Jak dělá Kristus člověku radost? Možná si všimneme i toho, co to Krista stojí. Poznáme, že Ježíš se o sebe nebojí. A poznáme ještě hodně jiných věcí.

Jen si na tuhle chvíli dívání se na Ježíše udělejme chvíli čas. Chvíli soustředěného klidu.

Mluvili jsme o bídě. Je jí na světě příliš moc. Proto musí mít člověk před očima něco velkého, za čím by mu stálo za to jít. (To je také jedna zákonitost.)

A mluvili jsme o zákonitostech. Existují zákonitosti, které platí pro náš vnitřní život? Nebo se život skládá z nesouvislé řady překotně se valících dnů, které nikam nesměřují?

Co nám pomůže orientace v různých směrech filozofie, co nám pomůže přehled teorií o Bohu, když osobně nehledáme Boží stopu v řadě dnů, které nám jsou darovány?

Bída vlastního života i bída druhých nám brání vidět nějaký řád. Otevřme oči a dívejme se pozorněji i na svůj život. Nacházíme v něm nějaké zákonitosti? Vidíme nějaké Boží stopy? Nechtěl také nám někdy Pán Bůh v naší bídě udělat radost? Nechtěl nás tím zbavit strachu?

Bída vlastního života i bída druhých nám brání vidět nějaký řád. Otevřme oči a dívejme se pozorněji i na svůj život. Vidíme nějaké Boží stopy?

Proveďme – alespoň v myšlenkách – jakousi rekapitulaci dějin vlastního života. Vnímejme ve sledu událostí, zda jimi neprochází nějaká jednotící stopa, možná jen jako tenká nitka.

PAVLA ŠUSTKOVÁ

OLYMPIÁDA ZDRAVÉ VÝŽIVY

ANEB

TO I ONO ZE SVĚTOVÉHO KONGRESU O VÝŽIVĚ

Příchody. Setkání. Černí, bílí, žlutí, hnědí. Rekordní počet účastníků – 3258 lékařů, studentů, vědeckých pracovníků, lidí, kteří mají co do činění s potravinářským průmyslem. Registrace trvá téměř celou neděli. Sjeli se tady lidé z více než stovky zemí.

„Je to taková olympiáda v oblasti výživy,“ říkám dvěma domácím studentům, kteří během celého kongresu s milým úsměvem pracují v organizačním štábu. „Bývá to jednou za čtyři roky a sejde se tu celá špička,“ vysvětlují.

Nikoli „co“ a „proč“, ale „jak“

„Jsem přesvědčen, že dnes už máme všechny potřebné informace k tomu, abychom se vyhnuli nemocem spojeným s nesprávnou výživou. Co však nemáme, je politická a společenská ochota využít je...“ decentně přikryl skepsi současné trochu schizoidní situace předseda organizačního výboru kongresu dr. Ranjit Chandra ve svém úvodním projevu.

Tento paradox nahromaděných informací a nedostatečné aktivity odhalil i předseda Světové spo-

Když jsem před čtyřmi roky v australském Adelaide žádal informace o dalším světovém kongresu o výživě v Montrealu, rok 1997 se mi zdál být tak nekonečně daleko... A najednou byl zde. „Co jsem si to zase vymyslel?“ Tyto a podobné myšlenky se mi honily hlavou večer před odletem. Hned ráno na letišti uprostřed davu lidí, kteří se zúčastňují toho velkého světového poletování z místa na místo, se však pochybnosti o nutnosti cest – jako vždy – ztratily. Když jsem vystupoval v Montrealu, ptal jsem se sám sebe, proč by nemohl být některý světový kongres o výživě jednou i v Evropě. A první věc, kterou jsem pak uviděl v kongresovém centru, byl stánek Rakouské společnosti pro výživu. Hlásal: „Vítejte ve Vídni 2001!“ Nezdržel jsem se úsměvu. Možná, že za čtyři roky už pojedou na další kongres skoro jako domácí...

lečnosti pro výživu, dr. Aree Valyasevi: „V posledních letech jsme věnovali mnoho energie řešení otázek 'co' a 'proč'? Už víme, co se děje a proč se tak děje. Víme také, co je zdravé a proč je to zdravé. Nevěnovali jsme se však s dostatečnou důkladností hledání odpovědí na otázku 'jak'? Musíme tedy vyřešit problém: 'Jak uplatnit to, co víme?'“

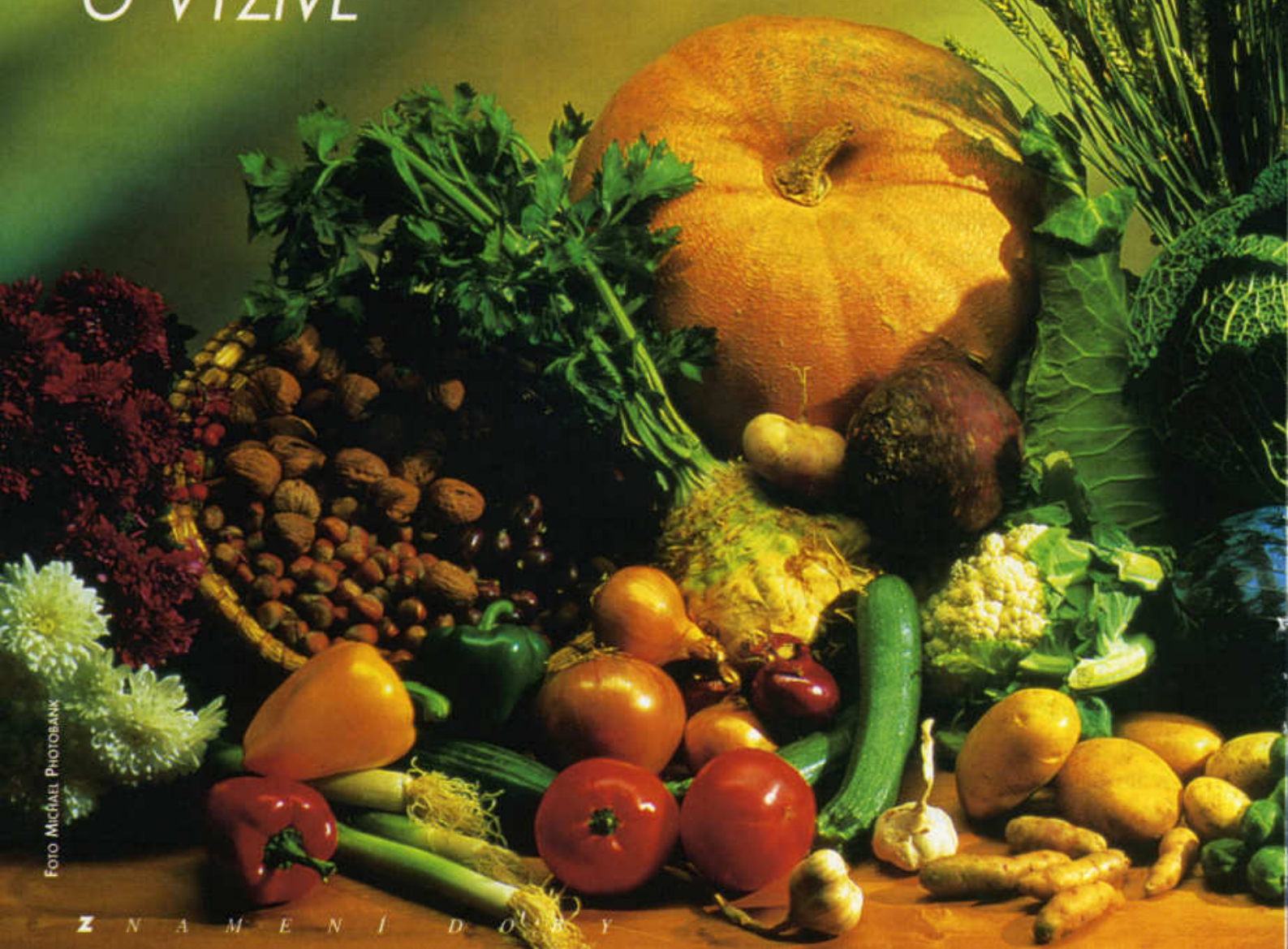
Překvapení hned v úvodu

Úvodní přednáška celého kongresu patřila hvězdě světového formátu – prof. Walteru Willettovi, a měla velký ohlas. Dr. Willett totiž konstatoval, že další snaha snížit výskyt srdečně-cévních onemocnění v USA musí vést přes snížení až vyřazení spotřeby ztužených rostlinných pokrmových tuků a margarínů. Bác! Léta slýcháme, že margaríny jsou zdravější než máslo, a najednou tohle? A proč vlastně? Prof. Willett svoje šokující tvrzení samozřejmě podpořil i argumenty: Při ztužování tekutých olejů na tuhý tuk dochází k prostorovým změnám v molekulách mastných kyselin. Z původní orientace označované jako cis mění mastné kyseliny své

OLYMPIÁDA ZDRAVÉ VÝŽIVY

ANEB

TO I ONO ZE
SVĚTOVÉHO
KONGRESU
O VÝŽIVĚ

uspořádání do orientace opačné – tzv. trans. Z toho vychází i označení nově vzniklých mastných kyselin – trans-mastné kyseliny. Výzkumy a studie ukázaly, že když se v organismu hromadí trans-mastné kyseliny, mění se vlastnosti všech struktur, ve kterých se tyto nalézají. A to je vlastně každá buňka, krevní tuky, hormony a mnoho dalších molekul a struktur. Z mnohých rizik, která jsou spojena s hromaděním trans-mastných kyselin v lidském organismu, je riziko kardiovaskulárních onemocnění zvláště výrazné. Prof. Willett tvrdí, že nahrazením živočišných a ztužených rostlinných tuků rostlinným olejem je možné dosáhnout až 50% snížení rizika ischemické choroby srdeční a jejích následků (např. infarkt myokardu).

V podstatě žádné revoluční změny. Stále platí zásada omezování příjmu cholesterolu a živočišných tuků vůbec. K tomu dnes můžeme pouze dodat, že pravdu měla Američanka Ellen Whiteová, která už před sto lety tvrdila, že nejlepším druhem tuku pro člověka je přirozený, za studena lisovaný olej z oliv, slunečnic, sóje a jiných semen.

Prof. Willett však poznamenává, že v Evropě obsahují margaríny (ztužené tuky určené jako náhrada másla) jen málo trans-mastných kyselin a že dokonce existují margaríny, které riziko kardiovaskulárních onemocnění snižují. Rozhodně je však nutno vyhýbat se potravinám, které obsahují částečně ztužené a ztužené pokrmové tuky a oleje, protože obsah trans-mastných kyselin je v těchto případech zvláště vysoký.

Na frontě výživy nic nového

Slyšeli jsme i další přednášky. Vypadá to, že žádné převratné informace nepodlomí současná doporučení správné výživy. V několika přednáškách jistých sekcí sice zněly chvály na biologickou kvalitu masa a vajec, ale tím podstatným poselstvím kongresu je, že výživa člověka má být založená na obilninách a může být doplněna nízkotučnými kvašenými mléčnými výrobky. Nejen prof. Willett tvrdí, že obilniny jsou nevyhnutelné v prevenci infarktu srdečního svalu. Dr. Ames z Kalifornské university (další hvězda světové výživy), který se zabývá vlivem oxidací a volných radikálů na vznik rakoviny, upozorňuje, že i u zdravých a zdravě se stravujících lidí vznikají denně stovky rakovinných buněk v důsledku poškození genetického kódu v DNA buněčného jádra. Tyto poškozené buňky musí organismus odstraňovat. Potřebuje k tomu dostatek antioxidantů a enzymů. Dr. Ames se šarmem staršího pána dodává, že naše maminky měly pravdu, když nám radily: „Jez hodně ovoce a zeleniny“, protože odtud jich získáme nejvíce.

Ryby stále populární, ale...

Stále se objevují zprávy o ochranném účinku rybího tuku na srdce a cévy. I když se předpokládá, že ochranu poskytují omega – 3 mastné kyseliny (linolénová, eikozapentaénová – EPA a dokozaheptaénová – DHE), rozsáhlé epidemiologické studie, které mají v konečném důsledku potvrdit, nebo vyvrátit závěry menších výzkumů, nepotvrzují kladný efekt konzumace rybího tuku na kardiovaskulární nemocnost a úmrtnost. U vegetariánů, kteří nekonzumují žádný rybí tuk, je velmi nízký výskyt infarktů i proto, že rostlinný

tuk sice neobsahuje mnoho omega – 3 mastných kyselin, ale obsahuje dostatek omega – 6 mastných kyselin, které organismus dokáže přeměnit na ochranné mastné kyseliny typu omega – 3. Toto zjištění prezentoval dr. Holub z Kanady. Když navíc přihlédneme k ekologickému zamoření mořských živočichů, jak na to upozorňují analýzy jejich tuku, zjistíme, že konzumace takového množství mořských ryb, které by bylo zapotřebí k prevenci infarktu, by bylo spojeno s konzumací množství škodlivin, jež odpovídá asi 1 000 000 litrů mořské vody – každý den!

Další zajímavosti...

● Mluvílo se i o jiných věcech, např. o sóji a jejích ochranných účincích ve vztahu k rakovině, srdečně-cévním chorobám či cukrovce.

● Mluvílo a psalo se o téměř každém ovoci či zelenině a fytochemikáliích, které obsahují. Podporují každodenní boj organismu s rakovinou, snižují riziko vedlejších účinků při chemoterapii a radioterapii rakoviny. „Nejmódnější“ je dnes červené, oranžové a žluté ovoce a zelenina, protože obsahují rostlinná barviva s antioxidačními účinky. Velký zájem je např. o rajská jablíčka nebo červený meloun, které obsahují červený pigment lykopen. Ten kromě jiného dokáže účinně chránit muže před rakovinou prostaty. Ale i brokolice, růžičková kapusta, čínské zelí, špenát a jiná tmavolistá listová zelenina je stále velmi sledovaná pro svůj léčivý potenciál.

● Mluvílo se – dokonce na zvláštním sympoziu – o lněném semínku. Je neuvěřitelné, kolik užitku se skrývá v té malé lesklé hnědé kapičce. Stačí si ho

Udělejte si laskavost – stravujte se moderně a zdravě!

trochu přidávat do salátů, polévek, pečiva. Roze-mleté, celé, syrové, pražené... Pokaždé z něho máme užitek.

● Mluvílo se o výživě sportovců. Dr. Mark Tarnopolsky z univerzity v americkém Hamiltonu upozorňuje na fakt, že existuje podstatný rozdíl v získávání energie určený pohlavím: zatímco muži získávají energii přednostně ze sacharidů, ženy spalují více tuky. Druhý významný rozdíl spočívá v tom, že ženy na obnovu glykogenu v játrech po výkonu potřebují přijmout okamžitě po zátěži dostatečnou dávku sacharidů (tyčinku müsli, banán, glukózový sirup, maltodextrinový nápoj apod.) Jestliže nemají dostatek sacharidů bezprostředně po výkonu, resyntéza glykogenu probíhá pomalu a další výkon do 24 hodin je omezený.

● Mluvílo se o kojení a jeho přednostech. O potřebě neustále chránit matky a děti před následky nekojení. První kojení – podle doporučení Světové zdravotnické organizace a kongresového konsenzu – by se mělo uskutečnit už v první půlhodině po porodu. Maminky by se měly dožadovat tohoto postupu co nejdříve. A měly by kojit aspoň 6 měsíců. Toto doporučení se rozhodně netýká jen rozvojových zemí.

Svět je stále tučnější

Mluvílo se samozřejmě i o světové pandemii obezity, která už zachvátila všechny kontinenty. Ano, i v Asii jsou lidé trpící obezitou a nevyváženým příjmem a výdejem energie. Znovu se potvrzují předcházející pozorování, že všude tam, kde lidé zbohatnou, změni své stravovací návyky a přirozené potraviny (obilniny, rýži, kukuřici, sóju, ovoce,

zeleninu, ořechy) nahradí stravou masitou s velkým podílem tuků a sladkých sacharidů. Tito lidé pak začnou trpět stejnými nemocemi, jaké se vyskytují v zemích ekonomicky rozvinutých už desetiletí.

Nejen dr. Willett patnáctkrát podtrhuje, že pro zachování zdraví je nezbytné zůstat celý život štíhlý a fyzicky aktivní. Pro mnohé lidi ovšem zůstává problém „JAK?“ nevyřešen.

Kdybyste chtěli vědět...

... tak jedním ze základních principů udržování hmotnosti je příjem stravy chudé na energii, bohaté na komplexní – nesladké – sacharidy a vlákninu. Dr. McBurney z Albertské univerzity poukazuje na dosud nepoznané účinky vlákniny. Dostatek vlákniny ve stravě podporuje vylučování střevních hormonů, které zpětně podporují účinnější vylučování inzulinu pankreatem. Nedostatek inzulinu v krvi a jeho nedostatečné působení není problém jen cukrovkářů, ale většiny obézních lidí, kteří trpí současně nemocemi srdce a cév. Dostatek vlákniny tedy nejen chrání cévy vazbou a vylučováním cholesterolu z těla, ale stimuluje i pankreas. Určitě šetrněji než různá antidiabetika. Navíc, dodává dr. McBurney, vylučované střevní hormony zpomalují vyprazdňování žaludku a udržují tak pocit sytosti. Doporučená dávka vlákniny je 25 gramů denně, ale současný příjem se pohybuje jen kolem 10 až 15 gramů. Kdo chce zvýšit příjem vlákniny, musí nahradit bílé pečivo, chleba a těstoviny celozrnnými, snídat ovesné vločky s ovocem a každý den sníst aspoň 100 gramů ovoce nebo zeleniny na každých deset kilogramů své tělesné hmotnosti.

Dopřejte si laskavost

I tak nabitý program, jaký měl náš kongres, se jednou vyčerpá. Také my jsme se vyčerpali. Čas intenzivní práce skončil. Do odletu domů mi zůstaly dva dny, ale ty se sem už nevejdou. Snad jindy. Do té doby si dopřejte hojně ovoce a zeleninu, sóju, lněné semínko, pšenici, vločky, brambory, rýži, kukuřici... Udělejte si laskavost – stravujte se moderně a zdravě!

MUDR. IGOR BUKOVSKÝ

Vesnická žena.

Přesýpací hodiny – symbol uplynulého času.

Nohy v trávě – symbol oddechu a pohody.

MARIANA

Kolik úžasných a neopakovatelných myšlenek i představ se rodí v hlavě každého z nás! Škoda, že většina z nich tam i umírá. Nikdy neopustí brány naší mysli, protože se bojíme darovat jim svobodu a tak vyjádřit sebe sama. Mám přítelkyni, která to dokázala i přesto, že to bylo pro ni těžší než pro kohokoli z nás. Jmenuje se Mariana, má 24 let, žije ve východoslovenských Michalovcích – a tady začíná vyprávět svůj životní příběh.

Na své dětství si nepamatuji. Moje dětství, to bylo věčné trmácení se po nemocnicích, bolest, slzy, pocit samoty a hlavně – velká touha malého děvčátka po mamince. Jak moc jsem toužila, aby můj první pohled, když se probudím, patřil právě jí. Těžce jsem se smířovala s tím, že patřil cizím lidem.

Můj zdravotní stav se postupně zhoršoval, a v důsledku toho jsem začala ztrácet zrak. Dospívající děvče, které přestává vidět, se stalo břemenem pro své současníky i okolí. Stále víc jsem zůstávala sama. Pohlcovala mě samota bez hranic.

Lidé, kteří žili kolem mě, byli zdraví a snad proto mi nedokázali pomoci a přijmout mě mezi sebe. Já jsem zase nebyla připravená žít jinak než oni. Ne, nescházela mi odvaha bojovat o to své místo na slunci, ale scházela mi schopnost bránit se neustálému ubližování na duši.

Domeček.

Skončil čas nadějí a očekávání, co mi přinese Operace. Pochopila jsem, že nemohu připustit, aby mě neustále pronásledoval pocit zklamání, že nevidím. Konečně jsem se rozhodla.

Vytvořila jsem si svět, ve kterém bych byla schopná žít, svět se čtyřmi pevnými stěnami, svět, ve kterém bych se vyznala a ve kterém bych nebyla neschopná a odepsaná. Nevytvořila jsem si ho proto, abych utekla od reality, ale proto, že zdraví lidé se mnou nepočítali a nevytvořili mi ve svém světě místo.

Je těžké probouzet se každý den s pocitem bezmocnosti, ale touha po seberealizaci je silnější. A já se to učím. Začala jsem modelovat. Dnes už vím, co jsem dříve ani netušila, že já a hlína patří-

me k sobě. Pokaždé, když znovu vtisknuji do hlíny své představy, začíná zázračný proces přeměny, kdy vstupuji do výtvarného díla, abych se na chvíli stala jeho součástí. Jsem vděčná za chvíle, kdy mohu tvořit, za ten vždy nový a neopakovatelný proces, kdy formuji nejen hlínu, ale i sebe sama.

To, že nevidím, mi nedovolí zastavit se na povrchu, nutí mě to jít do hloubky. Pomáhá mi to rovněž nebýt malichernou a netrápit se maličkostmi. Protože nejsem zatížená povrchními rušivými momenty, dopracuji se rychleji než jiní lidé k jádru toho, co je opravdu důležité.

Tisíce maličkostí, které jsou pro ženu samozřejmostí, jsou pro mě nedostupné. Podívat se do zrcadla, zajít do obchodu a vybrat si něco pro radost, projít se městem a občas pohlédnout do tváří kolemjdoucích lidí... Tisíce maličkostí, které mnohdy ženu unavují a jsou jí přítěží, by byly pro mě předností, kdyby...

Souhlasím s výrokem jedné mé nevidomé přítelkyně, která řekla: „Více jsem získala, než ztratila.“ Samozřejmě, že bych chtěla vidět, ale nechci ztratit to, co jsem získala a pochopila. Kdybych si měla vybrat, zda vidět a žít jako dřív, nebo nevidět a být tím, čím jsem dnes, pak si jednoznačně vyberu – nevidět. Víím, že je to na první pohled nepochopitelné, až absurdní, ale to jenom pro ty, kteří neprožili tuto proměnu.

Vtom mém světě jsem si dnes vytvořila prostor i pro Boha. Nebylo to jednoduché. Špatné zkušenosti s křesťany v minulosti mi předurčily cestu ateisty. Až když jsem přestávala vidět a zůstávala sama se sebou, začala jsem přemýšlet i o Bohu. Mrzí mě, když se lidé domnívají, že údělem postižených je – věřit v Boha. Co jiného jim prý v životě zbývá. Mýlí se. Nepochopili, že v životě jde o víc. Škoda, že mnozí žijí tak, jako kdyby měli těch životů deset a jeden si mohli dovolit promrhat. Znáám jeden zajímavý citát, který říká: „Existují jen dva velké hříchy lidstva. Netrpělivost – pro ni se nechal člověk vyhnat z ráje, a lhostejnost – pro ni se tam člověk nikdy nebude moci vrátit.“

PŘIPRAVILA OLGA KENDROVÁ

MORRIS VENDEN

MILUJ BOHA, A DĚLEJ SI, CO CHCEŠ

NOVÝ POHLED NA STARÉ ZÁSADY

Mají křesťané, kteří opravdu žijí z víry, stále dodržovat Boží přikázání a biblické zásady, nebo ne? To je jedna ze základních otázek, kterými se zabývá tato kniha. Její stránky jsou odpovědí Morrisa Vendena – jednoho z největších zastánců ospravedlnění z víry v naší generaci – těm, kdo odmítají život z víry, protože se bojí, že to znamená zavrhnout poslušnost. Autor moudře a vtipně dokazuje, že pro lidi, kteří radostně prožívají opravdové společenství s Kristem, není nic vzdálenějšího než odmítání poslušnosti.

Při četbě této knihy možná znovu objevíte důležitost zásad, problémy situační etiky i nebezpečí „ospravedlnění ze zvyku“. Získáte jistotu, že lidé, kteří opravdu milují Boha a přijímají jeho spravedlnost, mohou také upřímně vyznávat: „Jak miluji tvůj Zákon...“

Brož., formát 11 x 18 cm, 120 stran, cena 68,- Kč.

Knihu si můžete objednat na adrese:

Advent-Orion, Roztocká 5, 160 00 Praha 6 – Sedlec

Nazývají je stoletím očekávání, nadějí, zklamání a překvapení. Pojďme si je prohlédnout a zkusme se z něj něčemu naučit.

Krize

Svět vstupoval do třicátých let s těžkým břemenem hospodářské krize. Vyrojili se autoři různých teorií, jak tuto krizi řešit. Střetly se dva názory. Anglický ekonom J. M. Keynes kritizoval bezbřehý volný trh a byl pro zásahy státu do ekonomiky. Proti němu stál F. A. von Hayek. Dokazoval, že „neviditelná ruka trhu“ vše vyřeší. Spor, jak víme, trvá až dodnes a nemá absolutního vítěze.

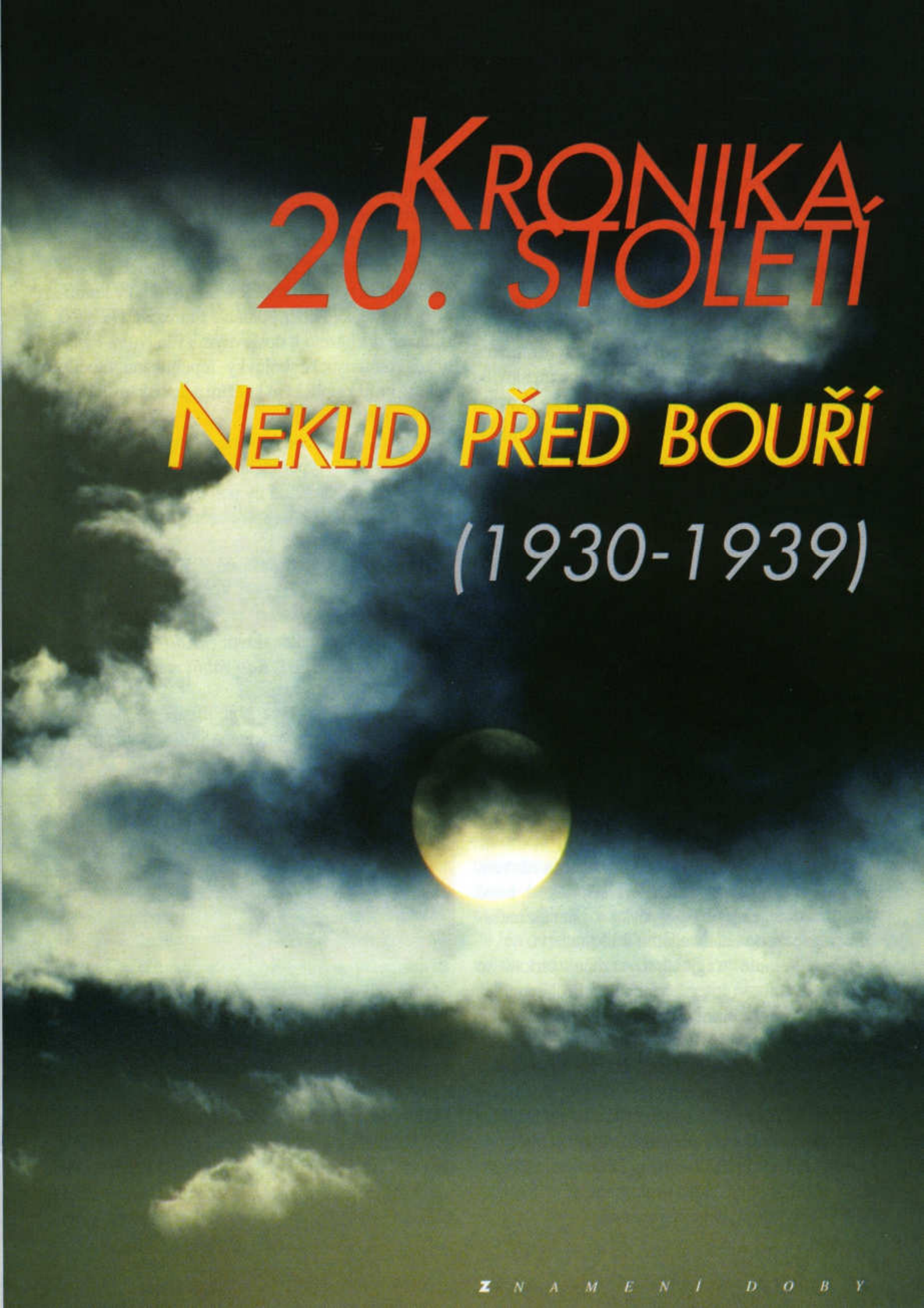
Horší byly sliby fašistických a komunistických agitátorů, že právě oni jsou ti spasitelé lidstva. Evropa se stávala kořistí diktátorských vlád. V Itálii upevnil svoji pozici Mussolini, v Portugalsku Salazar. Jak hospodářskou krizí decimovaní lidé pomohli v Německu k moci Hitlerovi, to ukazují čísla.

V roce 1929 měla Hitlerova nacionální strana (NSDAP) 178 000 členů. Za tři roky (v r. 1932) 1 300 000, a za další rok 4 000 000. Byli ochotni zřít se i občanské svobody, jen aby byl pořádek a práce. Jak poučné pro dnešek. Málokdo se tenkrát ptal: Jakou cenu budeme muset zaplatit za pořádek?

Vždy jde o otázku, kterou je nutné klást politickým stranám: „*Co uděláte s lidmi, kteří s vámi nebudou souhlasit?*“ Diktátoři – černí i rudí – odpovídali stejně. „*Kdokoli nám stojí v cestě, bude smeten...*“ prohlásil Hitler, když mu k tomu jako záminka posloužil požár budovy Říšského sněmu. Bylo to 27. 2. 1933. Ani ne měsíc předtím byl Hitler jmenován prezidentem Hindenburgem říšským kancléřem, vzhledem k počtu hlasů, které dal německý národ jeho straně.

Rusy bylo možné porobit komunismem. Německý národ musel být veden. A Hitler sliboval skutečně všechno všem. Když měl moc zajištěnu, nastala vláda „vůdce“, ne zákona. Objevily se nové zákony, „norimberské“, vydané v září 1935. Na ochranu „německé krve a německé cti“. Mimo jiné se zde pravilo:

FOTO MICHAEL PHOTOBANK

KRONIKA 20. STOLETÍ

NEKLID PŘED BOUŘÍ

(1930-1939)

„I. 1. Říšským občanem je pouze státní příslušník německé krve...

3. Říšský občan je jediným nositelem v zákonech stanovených plných politických práv...

II. 1. Svatby mezi židy a státními příslušníky německé krve jsou zakázány...”

Pronásledování

Začalo Hitlerovo tažení proti židům. Jaká ironie. Židé se cítili být Němci. Mysleli, že se lze v tomto národě asimilovat, cítili se v něm dobře. Dali Německu své nadání i talent a nesmírně ho proslavili. Umělci – F. Werfel, E. M. Remarque, L. Feuchtwanger. Vědci jako A. Einstein a další... Teď byli rdoušeni.

Ostatní Němci dělali, že nic nevidí. Stačilo jim, že se díky obnově zbrojní výroby roztočila kola továren. Nové dálnice profaly Německo. Nezaměstnanost zmizela. Němci byli svým „vůdcem“ nadšeni. Jen nemnozí tušili blížící se bouři. Především židovští spisovatelé, umělci a intelektuálové věděli, že Hitler po nich půjde, a tak jich mnoho uprchlo do ciziny – především do USA. Drtivá většina židů však zůstala. Vůbec si nedovedli představit hrůzy, které měly přijít. Kdyby jim to někdo vykreslil, nevěřili by.

Zatím byla celá německá společnost Hitlerem okouzlena – církve nevyjímaje. Jistý autor vzpomíná, že když viděl představitele církví zvedat ruce k nacistickému pozdravu, řekl si: „To nemůže dobře skončit.“

Němečtí protestanté založili uskupení s názvem „němečtí křesťané“. Chtěli vytvořit jakési nové náboženství, jež by bylo směsicí myšlenek nacistu, německého nacionalismu a křesťanství.

Proti tomuto tragickému selhání církve se ozvaly dva hlasy: luterský farář Martin Niemöller a teolog Karel Barth. Vzniká hnutí „vyznávající církev“. Zdůrazňuje Ježíše Krista jako jediného Pána církve. Odmítá myšlenku, že by církev měla přijmout jako německý stát „führerprincip“ – vůdcovský princip. Tyto své myšlenky vyznávající křesťané shrnuli v tzv. „Barmském prohlášení“ vydaném v květnu 1934. Postup Hitlerova násilnického státu však již žádná prohlášení, ať už intelektuálů nebo farářů, nemohla zastavit.

Občanská válka

Ve Španělsku se ve volbách roku 1936 dostává k moci levicově orientovaná lidová fronta. Když pod vlivem komunistických radikálů začala zabírat soukromé továrny a velkostatky, vyvolala armáda pod vedením generála Franka protivládní povstání a nastaly hrůzy občanské války ve Španělsku. Republikánům posílalo zbraně a dobrovolníky komunistické Rusko, Hitler pomáhal Frankovi. Na obou stranách docházelo k doslovným zvěrstvům. Fanatické komunistické bojůvky republikánů útočily zvláště proti katolickým kněžím a jeptíškám. Tisíce jich surově povraždili.

Opakovala se zde historie Francie? Katolická církev se krutě vypořádala s protestanty v Bartolomějské noci r. 1572, kdy jich bylo v Paříži tisíce povražděno. Ve Velké francouzské revoluci zase trpěly tisíce kněží.

Španělští katoličtí králové byli proslulí svým pronásledováním „kacířů“. Oni zavedli tak neblaze proslulou inkvizici. Nyní, ve 20. století, se naplňovalo prorocké slovo: „Kdo odvléká do zajetí, půjde do zajetí. Kdo zabíjí mečem, mečem zemře.“ (Zj 13,10)

Začalo Hitlerovo tažení proti židům. Ostatní Němci dělali, že nic nevidí. Stačilo jim, že se díky obnově zbrojní výroby roztočila kola továren. Nové dálnice profaly Německo.

Krvavá kolektivizace

Zatím v sovětském Rusku J. V. Stalin upevňoval svoji absolutní diktaturu zabalenou do ideologie komunismu. Během osmi let – od r. 1929 do r. 1937 – provedl totální kolektivizaci zemědělství. Kdo nechtěl do kolchozu vstoupit dobrovolně, byl deportován na Sibiř nebo zastřelen. Historikové uvádějí, že tato kolektivizace stála životy 3,5-4 milionů lidí.

Hrůzy bolševické revoluce z roku 1917 se ale začaly vracet k jejím aktérům. Zajímavé je čtení o jednotlivých jménech Leninových spolupracovníků a dalších význačných revolucionářích, které nechal Stalin ve třicátých letech na základě falešných obvinění odsoudit k smrti. Mlýn začal semílat mlynáře. Pro obranu sovětského Ruska bylo povážlivé, že za oběť těmto čistkám padla i řada významných velitelů Rudé armády, jako např. maršál M. N. Tuchačevskij.

Když po mnichovském jednání vystupoval ministerský předseda Velké Británie N. Chamberlein v Londýně z letadla, mával oním hanebným dokumentem a volal: „Přivezl jsem mír pro naši dobu.“ Ale bylo tomu naopak.

Americký úděl

V Německu vložili lidé své naděje do Hitlera. V téže chvíli zvolili Američané svým prezidentem, který je měl vyvést z hospodářské krize, F. D. Roosevelta. Ve svém nástupním projevu 4. března 1933 vléval do srdcí Američanů novou sílu, naději a přesvědčení, že krize je dočasná. Vyslovil v něm proslulou větu: „... *jediná věc, které je nutné se strachovat, je strach... ta neurčitá hrůza, která ochromuje naše úsilí...*“ Vyhlásil program NEW DEAL – „nový úděl“. Prosadil řadu opatření na snížení nezaměstnanosti: Minimální mzdu, délku pracovního týdne. Stát uvolnil obrovské prostředky na stavby silnic, přehrad, zalesňování apod. Za dva roky byla krize zažehnána. Tak se ukázalo, že zásahy státu do hospodářství v době krizí jsou nutné. A naopak, v době rozvoje se mohou stát jeho brzdou.

Znamení války

První záchvěvy budoucího světového konfliktu přišly z Dálného Východu, kde Japonsko 18. září

1931 napadlo Čínu a obsadilo její severovýchodní část.

V Evropě Hitler přešel do otevřeného vyhlášení svých územních požadavků. 12. března 1938 obsadila německá armáda Rakousko a připojila ho za nadšeného souhlasu mnoha Rakušanů k Německu. Půl roku nato při jednání s Hitlerem v Mnichově rozhodli zástupci Anglie a Francie, že Československo má Německu odstoupit svá pohraniční území – Sudety. V tomto okamžiku Polsko zabralo území Těšínska a Maďaři žádali jižní části Slovenska.

Angličtí a francouzští politikové se bláhově domnívali, že ústupky Hitlera nasytí, a oni si tak zajistí mír. Když po mnichovském jednání vystupoval ministerský předseda Velké Británie N. Chamberlein v Londýně z letadla, mával oním hanebným dokumentem a volal: „*Přivezl jsem mír pro naši dobu.*“

Ale bylo tomu naopak. Hitler se cítil silný. Viděl, že se ho Evropa bojí. 15. března 1939 obsadila německá vojska české země, a byl vytvořen protektorát Čech a Moravy. Mezitím si Slovensko pod patronací a za spojenectví s Hitlerem vytvořilo samostatný Slovenský stát v čele s katolickým duchovním Tisem.

Hitlerovým hlavním cílem se nyní stalo Polsko. Obával se však reakce stalinského Ruska, a tak se stalo to, co nikdo nečekal. Dva „úhlavní nepřátelé“ spolu uzavřeli pakt o neútočení. Podepsali jej za německou stranu ministr zahraničí J. von Ribbentrop a za sovětské Rusko lidový komisař zahraničních věcí V. Molotov. Bylo to 23. srpna 1939.

Jen o týden později německé letectvo, pozemní vojska i námořnictvo napadli Polsko, bylo to 1. 9. 1939. Anglie a Francie splnily své smluvní závazky s Polskem a vyhlásily Německu válku.

To hrozné vraždění a utrpení, které zasáhlo do životů stamilionů lidí a které nazýváme 2. světovou válkou, začalo.

A kde byl Bůh?, ptají se mnozí dodnes. Byl zde svým prorockým slovem: „*Povstane národ proti národu a království proti království...*“ (Mt 24,7)

LUDVÍK ŠVIHALEK

JE TŘEBA VIDĚT DÁL

Je to 8 let zpátky, kdy skončila doba, o které jsme se vyjadřovali jako o době materialistické ideologie. A ona skutečně taková byla a tak se projevovala. Vštěpovaná ideologie nepřipouštěla žádné duchovno a žádné hodnoty z nemateriálního světa. A potom přišel zlom. Otázka zní – jaký? Ukazuje se, že se nestáváme společností, která se nějak více orientuje na duchovní věci, ale naopak, že se stáváme společností konzumní. Některé ideály, hodnoty mravní, duchovní, to není to, co by právě dnes prožívalo rozkvět. A to je škoda.

citit autoritu, která naplňuje naše duchovní potřeby, naplňuje touhu po smyslu života, naši touhu po morální autoritě. Je třeba vidět dál.

Nehledejme pouze to, co je na zemi, co se dá uchopit, sníst, vypít, zužítkovat, ale hledejme také to, co je nad námi.

Normální otázka, která je v této chvíli i legitimní, zní: „A proč?“ Odpověď: Protože je to dobré. Je to vklad, který se vrátí i s úroky. Ježíš totiž říká: „Neukládejte si poklady na zemi... Ukládejte si poklady v nebi, kde je neničí mol ani rez...“ (Mt 6,19.20) To je něco, co je ve mně, co je ode mě neodejmutelné, co mě obohacuje, naplňuje, co vedle uspokojení v oblasti tělesné uspokojí také oblast duševní a duchovní. Potřebujeme naplnit vyváženě všechny tři oblasti našeho života. Nenechme se ochuzovat tím, že přijmeme parametry úspěšného života tak, jak

Bible nás oslovuje slovy: „Hleďte to, co je nad vámi... K tomu směřujte, a ne k pozemským věcem.“ (Ko 3,1.2) To neznamena vznášet se v oblacích a být odtržen od života. To znamená žít s nohama pevně na zemi, a přitom nevidět pouze bankovní konto, ale i (např.) krásu přírody, a ještě dál, i krásu slušných vztahů, ohleduplnosti, povzbudivého slova, věrnosti, pravdy, lásky, důvěry... A ještě dál,

nám ho předkládá nabídka konzumního způsobu existence. Je škoda se nechat okrást o něco, co má věčnou hodnotu, co dělá život člověka opravdově lidským, co naplňuje naše srdce, cit, touhu po užitečnosti, touhu někam patřit, mít smysl bytí, atd. Neboli, jak říká Bible: „Neukládejte své poklady na zemi (pouze)...., ale hleďte také, co je nad vámi.“

JAN DYMAČEK

LIST JAKUBŮV

VÍRA, KTERÁ JEDNÁ

Proč byl napsán?

Pravda nemůže žít odtržena od života. Je nezbytné ji používat. Musíte ji vzít ven na ulici a ukázat lidem, jakou změnu může způsobit v jejich životě.

Skuteční odborníci to vždy věděli. Právě proto nebyli řeční filozofové jen nad ostatními lidmi povznesenými jedinci, kteří tráví veškerý svůj čas v rozpravách s jinými filozofy, ale své názory šířili na tržištích plných lidí. Stoičtí a cyničtí filozofové kázali doslova na rozích ulic a hovořili s kolemjdoucími o smyslu života – zpravidla v krátkých, působivých promluvách, které jsou známy jako *tirády*.

Židovští rabíni dělali vlastně skoro totéž. Nebyli ochotni pouze číst Boží slova, ale snažili se je oživit. A tak v procesu známém jako *midraš* – vlastně v jakémsi průběžném

komentáři k Písmu – si brali poučení, vysvětlovali obtížné věci a aplikovali principy.

Není tedy divu, že raní křesťané často diskutovali – nejen o tom, co Ježíš řekl, ale i o tom, co jeho slova znamenala. Byly to neformální diskuse ne nepodobné dnešním studijním skupinkám. Anebo tak činili formálněji v kázáních, která se velmi podobala *tirádám* a *midrašům* současníků.

List Jakubův je právě takovým kázáním. Dílo, určené pro téměř jakoukoliv skupinu či příležitost, vysvětluje a aplikuje tři z Kristových výroků: „prosit s důvěrou“ (1,6), „milovat bližního svého jako sám sebe“ (2,8) a „vaše 'ano' ať je vždy 'ano', a 'ne' ať je 'ne'“ (5,12).

Mimochodem, víte, že někteří odborníci tvrdí, že list Jakubův je *možná* nejstarší knihou Nového zákona, že mohl být napsán už kolem roku 44 po Kr.? Někteří říkají, že to byl raný pokus zabývat se spory týkajícími se apoštola Pavla a jeho poselství. Jiní zase tvrdí, že se zaměřoval na gnostiky – tj. na ty, kdo z křesťanství dělali něco jako náboženství „New Age“.

Jedno je však jisté: Původní čtenáři Jakubova listu se zřejmě nezajímali pouze o „nadčasovou pravdu“, ale chtěli vědět, jakou změnu může tato pravda způsobit v jejich každodenním životě.

Oblast Středomoří, do které šířili křesťanství Ježíšovi učedníci v době, ve které vznikl list Jakubův.

Co se z této knihy můžeme naučit?

Jestliže nás Bůh miluje, ať se stane cokoliv, proč se máme snažit být dobří?

To je otázka, která byla pro křesťany vždy záhadou – a nemálo z nich přivedla do problémů právě snaha nalézt na ni odpověď. Ti, kdo zdůrazňují Boží lásku, končí totiž příliš často tím, že omlouvají vše – drzostí počínaje a cizoložstvím konče. A zase ti, kteří kladou důraz na správné chování, končí obvykle snahou zasloužit si spasení.

Když se snažíme číst mezi řádky, zdá se, jako by si všichni Jakubovi čtenáři byli příliš jisti tím, že je Bůh miluje. To, co však potřebovali slyšet, bylo, že víra by měla způsobit v životě věřícího změnu – a jestliže ji nepůsobí, pak to pravděpodobně není skutečná víra.

A dále Jakub vysvětluje důsledky opravdové víry – ve třech kritických oblastech: ve způsobu našeho mluvení, v tom, jaký máme vztah k utrpení, a ve způsobu, jak zacházíme s penězi (i s těmi, kteří je vlastní). A pokud svá slova zdůrazňuje, je to jen proto, že je chce uvést do praxe. Mělo by nám být dostatečně jasné, že Jakubovi nejde o abstraktní, teoretickou víru.

Tento důraz na výkon přirozeně některé znepokojuje – to byl důvod, proč Luther nazval Jakubův list „slaměnou epištolou“. Ale ani Jakub vlastně nedělá nic jiného než Pavel v Ga 5,6, když mluví o „víře, která se uplatňuje láskou“. Vždyť záměrem těchto slov nebylo poskytnout útěchu legalistům, ale spíše nás vyzývají k tomu, abychom opravdu uznali Ježíše jako Spasitele a Pána.

Slova, která potřebujeme znát

Jakub: Možná, že jde o téhož muže, který je u Mk 6,3 označen jako Ježíšův nevlastní bratr a v Ga 2,9 vedoucí církve v Jeruzalémě. Pokud tomu tak je, mohl by být i bratrem muže, který napsal novozákonní list Judův.

Podle tradice se prý Jakub tolik modlil, že se mu na kolenou udělaly tlusté mozoly – od-

tud pochází jeho přezdívka „muž s velbloudími koleny“.

Moudrost: V židovském myšlení nebyl pojem moudrost jen vyjádřením souboru vědomostí nebo určitého vzdělání. Měla téměř stejný význam jako naše slovo *prozřetelnost* – tj. Boží usměrňující přítomnost na tomto světě.

Skutky: ty činy, které vyrůstají z víry. Kdyby tuto knihu psal Pavel, možná, že by místo slova *skutky* použil slovní spojení *ovoce Ducha*.

Víra: V Pavlových dopisech pojem *víra* skrývá myšlenku „důvěry“ nebo „úplného přesvědčení“ (např. „horolezec si nedělal starosti, protože věřil svému vybavení a svým schopnostem“). V listu Jakubově by se však tento pojem dal lépe přeložit jako „krédo“ nebo „názor“.

Zákon: V Jakubově listu má téměř stejný význam jako židovské slovní spojení *halacha*, tj. „způsob chození“. Jinými slovy – Jakub *zákonem* nemínil jen Desatero přikázání, ale zahrnuje pod něj *veškeré* Boží pokyny pro každodenní život (včetně Kázání na hoře).

V listu Jakubově nacházíme

- „Pamatujte si, moji milovaní bratři: Každý člověk ať je rychlý k naslouchání, ale pomalý k mluvení, pomalý k hněvu.“ (1,19)
- „Bratři moji, jestliže věříte v Ježíše Krista, našeho Pána slávy, nesmíte dělat rozdíly mezi lidmi.“ (2,1)
- „Stejně tak i víra, není-li spojena se skutky, je sama o sobě mrtvá.“ (2,17)
- „Ovoce spravedlnosti sklídí u Boha ti, kdo rozsévají pokoj.“ (3,18)
- „Co je váš život? Jste jako pára, která se na okamžik ukáže a potom zmizí.“ (4,14)
- „Kdo ví, co je činit dobré, a nečiní, má hřích.“ (4,17)

JAK ZABRÁNIT BANKROTU ŽIVOTA

ANEKDOTY

DO ČEHO INVESTOVAT SÁM SEBE

Dokončení ze strany 3

Investujme do skutečných hodnot. Které to jsou? Co to je? Jde o hodnoty, které přetrvávají v čase. I člověk nejbližší nám může připravit rozčarování a zklamání. Bez důvěry není život mezi lidmi – ať v manželství či obchodě nebo státě – možný. Přesto nás však selhání člověka nesmí překvapit a zmalo-

myslnět. Bible konstatuje: „Každý člověk je lhář...“ (Ř 3,4a) My bychom dodali – někdy... Cynik by řekl: „Někdy je pravdomluvný...“

Je zde ale naštěstí něco jistějšího a trvalejšího než lidské vztahy. Je to Boží vztah k nám. „*I kdyby mne opustil můj otec a matka, Bůh se mne vždy ujme.*“ (Ž 27,10) „*Skládejte si poklad v nebi,*“ radil nám Mistr z Nazareta, „*tam ho zloději neukradnou...*“ (Mt 6,20) Spíše než vklady v bankách nám dá v určitých okamžicích života jistotu vědomí, že jsme svůj život, svoji naději vložili do Boží ruky. Vždyť na konci života nepůjde o naše bankovní konto (snad jen dědicům), ale o to, v čem jsme našli smysl své existence. Smrt zastihující člověka bez víry a naděje v Boha mu způsobuje totální bankrot, ztrátu všeho. Ale to nemusí být náš případ.

LUDVÍK ŠVIHALEK

STŘEDISKO KORESPONDENČNÍCH KURZŮ KOPANINY 13, 709 42 OSTRAVA

JE TU PRO VÁS!

NA UVEDENÉ ADRESE MŮŽETE DOSTAT BEZPLATNĚ MATERIÁL,
KTERÝ VÁM V JEDNOTLIVÝCH LEKCÍCH POMŮŽE ZÍSKAT
NOVÝ POHLED NA SEBE SAMA I NA UDÁLOSTI KOLEM NÁS.

IMPULZY ŽIVOTA – KORESPONDENČNÍ KURZ PŘIBLIŽUJÍCÍ
ZAJÍMAVÝM ZPŮSOBEM AKTUÁLNÍ POSELSTVÍ BIBLE.

RODINA – KORESPONDENČNÍ KURZ, JEHOŽ AUTOREM JE ZNÁMÝ
PSYCHOLOG PROF. PhDr. JARO KŘIVOHLAVÝ. OSM LEKCÍ
PRO ZLEPŠENÍ ŽIVOTA A VZTAHŮ VE VAŠÍ RODINĚ.

4 POHLEDY NA JEŽÍŠE KRISTA S Božím slovem na každý den

Tato kniha chce být vaším společníkem v 365 jitrech (či večerech) celého roku 1998; může posloužit i jako průvodce – a to vždy, když se rozhodnete věnovat chvíli přemýšlení nad Biblí, nad tím, co nám chce jejím prostřednictvím říci Pán Bůh.

Na jejích stranách se vám čtveřice teologů pokusí přiblížit pohled čtyř biblických pisatelů na ústřední postavu evangelia – Ježíše Krista. Kniha vám pomůže zamyslet se nad jeho životem, smrtí i vzkříšením, nad jeho dílem i učením, tak jak je pro nás zaznamenali evangelisté Matouš, Marek, Lukáš a Jan.

Brož., 384 stran, formát 12 x 16 cm, cena 88,- Kč.

Knihu si můžete objednat na adrese:

Advent-Orion, Roztocká 5, 160 00 Praha 6 – Sedlec

ADVENT-ORION s.r.o.
ROZTOCKÁ 5/44
160 00 PRAHA 6

- knihovna